

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 46/2010-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť I. K., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 3/93 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. júna 2009 doručená sťažnosť I. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 3/93 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplynuli najmä tieto relevantné skutočnosti: „(...) Dňa 20. X. 1997 som osobne do podateľne bardejovského súdu doniesol mu svoje dovolanie z toho istého dňa, ktoré smerovalo proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4 Co 11/97, zo dňa 19. VI. 97, v spojení s rozsudkom Okresného súdu v Bardejove pod č. k. 8 C 3/93-79, zo dňa 18. IV. 1996, ktorými bolo rozhodnuté v náš neprospech o majetkovej a pozemkovej záležitosti. Keďže tieto súdne rozhodnutia nebolo možné napadnúť priamym a plnohodnotným dovolaním, napadol som ich v podstate len na preukázateľné vady konania a teda ako zmätočné s poukazom najmä na §-237 OSP-jeho písm. f/ (...). Osobne som si myslel, že o tomto tak jednoduchom dovolaní bude rozhodnuté v náš prospech do pol roka, ale ako je vidieť, nebolo ani za 11 rokov (...).

Myslím si, že označený bardejovský súd porušil práva mojej rodiny a má na svedomí najmenej dve ujmy:

nepriamo sa pričínil o to, že nebolo rozhodnuté kasačným súdom o mojom dovolaní, zo dňa 20. X. 1997, ktoré bolo pádne a celkom opodstatnené

bezprostredne zapríčinil dlhý prierah v dovolacom konaní, ktorý je v súdnej praxi ojedinelý a mám za to, že celkom neospravedlniteľný.

Preto uvedené nezodpovedné a protiprávne počínanie Okresného súdu v Bardejove je podľa mňa v príkrom rozpore nielen s ods. 1), čl. 48 Ústavy SR /neprihliadajúc na súdnu prax Ústavného súdu SR, ktorá je s ňou v príkrom rozpore(...)/, ale aj ods. 1/, čl. 6 Dohovoru! (...)

Sťažovateľ napokon navrhol, aby ústavný súd jeho sťažnosť po predbežnom prerokovaní prijal na ďalšie konanie a aby následne nálezom takto rozhodol:

„1) Vyslovuje, že základné a ľudské práva I. K. podľa ods. 2/, čl. 48 a 46 Ústavy SR v spojení s ods. 1/, čl. 6 Dohovoru o ich ochrane postupom Okresného súdu v Bardejove v dovolaní v rámci vedeného súdneho konania u neho pod č. k. 8 C 3/93 porušené boli.

2) Priznáva I. K. spravodlivé finančné zadosťučinenie vo výške 2 000,-EUR(...), ktoré je mu povinný Okresný súd v Bardejove zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto ústavného nálezu.

3) Ukladá Okresnému súdu v Bardejove uhradiť vzniklé trovy tohto súdneho konania, a to do 15-tich dní od právoplatnosti tohto ústavného nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej

možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (mutatis mutandis rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 3/93 z dôvodu nečinnosti v jeho procesnom postupe vyvolanom podaním dovolania sťažovateľom 20. októbra 1997.

1. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Zo samotnej sťažnosti, ako aj z pripojeného uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 81/2009 z 29. apríla 2009 jednoznačne vyplýva, že napadnutý postup na okresnom súde v čase podania predmetnej ústavnej sťažnosti už netrval, pretože dovolacie konanie bolo ukončené už aj na najvyššom súde (sťažovateľ uvedené uznesenie o zastavení dovolacieho konania prevzal 19. júna 2009). Sťažovateľ pritom postup najvyššieho súdu ani nenapadol.

Sťažovateľ sa napriek uvedeným skutočnostiam na ústavný súd obrátil so svojou sťažnosťou až podaním z 29. júna 2009, t. j. v čase, keď porušenie označeného základného práva na súde, ktorý označil za účastníka konania, už netrvalo a konanie o jeho sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje

vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (mutatis mutandis I. ÚS 6/03).

Ústavný súd napokon poukazuje aj na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorého je v súlade s praxou ústavného súdu preskúmavať podobné sťažnosti, iba ak napadnuté konanie stále prebieha [*“(…) was in accordance with the Constitutional Court’s practice to examine similar complaints only where the proceedings complained of are pending (…)”* – Mazurek v. Slovenská republika, sťažnosť č. 16970/05, 3. marec 2009].

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, a pretože sťažovateľ sa v predmetnej veci domáhal ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď v označenom konaní pred okresným súdom namietané porušenie práva už netrvalo, a teda bola odstránená jeho právna neistota, pripadalo do úvahy odmietnutie predmetnej ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

2. Okrem uvedeného podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v konaní pred všeobecným súdom, sťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má sťažovateľ právo podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov alebo od 1. apríla 2005 podľa ustanovenia § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých

zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), t. j. podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi príslušného súdu.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o súdoch alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd tiež opakovane konštatoval, že podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 62 zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Inak povedané, keďže voči sudcovi všeobecného súdu, ktorý koná so zbytočnými prietahmi, predseda okresného súdu môže iniciovať dokonca aj disciplinárne konanie, sťažnosť na prietahy v zmysle citovaného zákona treba rozhodne považovať za účinný prostriedok nápravy. Okrem toho ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie účinného prostriedku nápravy, ktorý ustanovuje zákon o ústavnom súde, nie je v rozpore ani s príslušnými ustanoveniami dohovoru.

Keďže zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu nevyplýva, že by sťažovateľ sťažnosť na prietahy v konaní podal predsedovi príslušného súdu, a teda ani netvrdí, že sťažnosť

nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ústavný súd opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04) dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch neumožnilo účinnú ochranu práva sťažovateľa priznaného mu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde bolo potrebné jeho sťažnosť odmietnuť z dôvodu neprípustnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2010